

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispartita

Dominicus

Francofurti, 1613

Amor patriæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

constituitur. Ex hac enim generantur tres concupiscentiæ cogitationes, etiam fortissimæ, nempe crapulæ, auaritiæ, & inanis gloriæ. Cæterum ex crapula nascitur licentia: ex inani gloria, superbia: reliquæ omnes vnamquamque ex tribus consequuntur, nimirum cogitatio iracundiæ, tristitiæ, acceptarum iniuriarum recordatio, fœcordiæ, inuidentiæ, oblocutionis, & reliquæ. Illi ergo affectus rebus materialibus constringunt animum, eundemque in terram detrahunt instar grauissimi lapidis illi incumbentes, cum naturâ suâ igne sit leuior & celerior. *Maxim. de charitate, cent. 3. 56.*

Omnium affectuum principium est philantia, finis autem superbia. Porro philantia amor est, quo corpus complectimur, rationi non consentaneus. Hanc qui amputauerit, eadem opera omnes affectus ex ea orientes abscidit. *Ibidem.*

§ POETICÆ SENTENTIÆ.

Periander.
Σεαυτὸν μὴ ἀμείβει, id est, *Teipsum ne negligas.*
Pitacus & Chilon.
Γνώθι σεαυτὸν, id est, *Cognosce teipsum.*

Bias.
ἐὶς κατ' ὄψιν ἰσθλίνας θάλασσαν,
καὶ ἐν ἡμῶν καλὸς φάνη, ἔστι τῶν
πράξεσσι τ' εἰς εὐχρηστίας, τὸ τὸς ὄψιν
ἄλλοις ἀρετῆς καλοκαταστάσις.
*In speculum cum inspectis contemplantur,
Et si quidem pulcher apparet, digna te
Fac. Si vero deformis, facies
Defectum illustra probitatis.*

Menander.
ἰαυτὸν δὲ μὴ εἰς ἀμείβει κακοῦτοιο.
Seipsum nullus fatetur esse malum.

§ PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

Quo in genere (inquit de animaduertendis vitiiis verba faciens) non est incommodum, quale quodque eorum sit, ex alijs iudicare: vt si quid dedecet in illis, vitemus & ipsi. Fit enim nescio quomodo, vt magis in alijs cernamus, quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur. Itaque facillime corriguntur in discendo, quorum vitia imitantur emendandi causa magistri. *Cicer. lib. 1. de Offic.*

Vt enim pictores, & ij, qui signa fabricantur, & veri etiam Poetæ, suum quisque opus a vulgo considerari vult, vt si quid reprehensum sit a pluribus, id corrigatur: hinc & secum & cum alijs, quid in eo peccatum sit, exquirunt: Sic aliorum iudicio permulta nobis & faciendâ & non faciendâ: & mutandâ & corrigendâ sunt. *Ibidem paulo post.*

Vide Philantia.

Amor patriæ.

§ DEFINITIONES ET ETYMOLOG.

AMOR patriæ, Græcè ἔργος πατριδός, quod a πατρίδα, est pietas, quæ debetur patriæ.

§ PATRUM SENTENTIÆ.

Nolite existimare, maiores nostros armis Rempublicam magnam ex parua fecisse: sita esset, multo pulcherriam nos haberemus. Quippe sociorum atque ciuium, præterea armorum & eorum maior copia nobis, quam illis. Sed alia sunt, quæ illos magnos fecerunt, quæ nobis nulla sunt: Domi, industria, foris, iustum imperium: animus in conseruando liber: neque delicto, neque libidini obnoxius. Pro his nos habemus luxuriam & auaritiam: publicè egestatem, priuatim opulentiam: Laudamus diuitias, sequimur inertiam: inter bonos & malos nullum discrimen, omnia virtutum præmia ambitio possidet. *August. lib. 5. de Ciuit. Dei. Catonem loquentem inducit.*

Moribus antiquis res stat Romana viri q̄.
Versum hunc vel bicuiate vel veritate, tanquam ex oraculo quodam affatum esse, mihi videtur. Nam neque viri, nisi morata ciuitas fuisset, neque mores, nisi his viri præfuissent, aut fundare aut tam diu tenere potuissent, tantam & tam longe lateque imperantem Rempublicam. *Aug. lib. 2. de ciu. Dei. Recti autem Scipium Ennii poeta.*

Non censo felicem Rempublicam stantibus mœnibus, ruentibus moribus. *August. lib. 2. de ciu. Dei. loquens de Scipione qui hæc dicebat.*

Auersa & peruerfa corda mortalium, felices res humanas putant, cum tectorum splendor aspiciatur, & labes non attenditur animarum, cum theatrorum moles extruitur, & effodiuntur fundamenta virtutum. *Aug. lib. 5.*

Odit valde patriam, qui sibi bene putat, cum peregrinatur. *Aug. super P. Jul. 93.*

Nostra ætas, cum Rempublicam sicut picturam accensibilem, euanescente vetustate, non modo eam coloribus vitibus fuerat, renouare neglexit, sed nec id quidem curauit. Quod nim manet ex antiquis moribus, quibus illi dixit Rempublicam stare Romanam, quos ita obliuione obsoleto videmus, nec attendo non colantur, sed etiam ignorentur. *Aug. lib. 2. de ciu. Dei. 1. c. 2. in verba Ciceronis lib. 3. de Reipubl.*

Hic Reipubl. vitus est, leges omnibus esse communes, seruari eas deuotione communi, vno omnem tenere vinculo, alijs ius esse, quod alijs sibi intelligat non licere, sed quod licet licere omnibus, & commune reuerentiam, patrum quoque consilio Rempublica gubernetur. Commune omnibus vrbis studium, commune conuersationis officium, vnum præterea omnibus esse, vnum consilium. *Ambr. hom. 5.*

Nimis dulcis est recordatio patriæ, quæ in hostili terra potest existere. Nam quando hæc amara magis sentitur, rarior illa potest: de loco enim peregrinationis, proprijs domibus, crebro affectus. *Cassiodorus super illud: Super flumina Babylonis.*

Vnicuique patria sua charior est, dum supra omnia salutem queritur, vbi ab ipsis cunabulis commoratur. Feris datum est, quæ silvasque querere, hominibus autem fores patrias super conuicta ligere. Aues ipsæ per æera vagantes, proprios nidos amant, et rari feræ ad cubilia dumosa festinant: voluptuosos piscis euernas perquirunt, cunctaque animalia ibi se norant refugere, vbi summa cupiunt ætate consistere. *Cassiodorus. lib. 1. epist. 32.*

Interdum expedit patriam negligere, vt sapientiam quam perquirere. *Cass. epist. 39.*

Nobilissimi cuius est patriæ suæ augmenta cogitare, sed maxime, quos Reipubl. summis honoribus obligauit. *Cass. lib. 1. epist. 10.*

Vtilitatem publicam, diuturna non conuenit iudicatione ferri. *Idem lib. 5. epist. 31.*

Constat, felicem Rempublicam, quæ multis respendet ornata ciuium. *Idem lib. 5. epist. 11.*

Ciuis non habetur, qui vrbis suæ gratiam non tuerit. *Idem lib. 5. epist. 36.*

§ POETICÆ SENTENTIÆ.

Homerus in a. Iliados.
Ὁὐ τοὶ ἀεικέλις ἀμυνομένη πᾶσι πατρίδι τιδ' ἔμην.
Id est,

Non illi indecenti pugnant pro patria mori.

Idem in a. Odyssæ.
ἄντιπε ἰδ' ἑσθλὸς
ἦ μιν καὶ κατὰν ἀποθνήσκοντα νόστον
ἢ γαίης, δ' αὖτις ἰμεῖς τεταί, id est,

Cupidus saltem sumum cum egredientem videtur
A sua terra, mori cupido pacificus.

Idem in i. Odyssæ.
ὄντι ἔσθλ' ἦ γαίης δ' ὄνομα γλυκύτερο τοῦ ἄλλο ἰδ' ἔσθλ' ἦ γαίης.
Neque vti que ego

Mea terra possum melius aliud videre.

Periander.
Ὁὐκ ἐπιπᾶσι πατριδός, id est, *Morere pro patria.*

Quid de Ponto. lib. 1. Eleg. 4.
Nescio quia natale solum dulcedine cantos
Ducit, & immennores non sunt esse sui.

Horat. Carin. lib. 3. Od. 2.
Dulce & decorum est pro patria mori.

§ PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

Nam vt præclare scriptum est a Platone: Non nobis solum sumus, ortusq; nostri partem patriæ vindicant, partem amici. *Cic. lib. 1. de Offic.*

Magna etiam communitas est, quæ conficitur ex beneficijs citroque datis. Et infra: Omnium societatum nulla est gratior nulla charior, quàm ea, quæ cum Reipubl. est. *Idem.*

Vt enim tutela, sic procuratio Reipubl. ad eorum vtilitatem commisi sunt: non ad eorum, quibus commissa est, gerenda. *Idem.*

Habere enim quæstui Reipubl. non modo turpe est, sed & decorum & nefarium. *Idem lib. 2. de Offic.*

Hæc genera officiorum qui prosequuntur cum summa vtilitate Reipublicæ, magnam ipsi adipiscuntur & gratiam & gloriam. *Idem.*

Neque enim nobis solum diuites esse cupimus, sed liberis, propinquis, amicis, maximeque Reipubl. Singulorum enim facultates & copias, diuitiæ sunt ciuitatis. *Cic. lib. 3. de Offic.*

Sed si quis, qui apud te pecuniam deponeret, bellum inferat patriæ? Reddesne depositum? non credo. Facies enim contra Rempublicam quæ debet esse charissima. Sic multa quæ honesta

esse temporibus sunt non honesta. Idem. Sed in his, qui...

Amor est, inquit, animi concupiscentia, quae celestem habet in-

Primo quidem factum cecinit Chaos, mox terram & Tartara,

Amor neque nos statim, inquit, nec vehementer ab initio, quem-

Plato in Phaedro scribit, quosdam tradidisse, amorem dici a mot-

§ PROFANA EXEMPLA.

Plato non electus in numero trecentorum, qui quidem in...

Terre parentibusque post Deum magnopere debemus. Hinc...

Amor Cupidineus, seu Venerus.

§ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

Amor Cupidineus, Graece, ερωτις, s. d. dicitur. Qui quid sit...

amorem, & reliqua. Amor est animi devinctio erga aliquid, siue id animatum sit, si-

Amor est, inquit, animi concupiscentia, quae celestem habet in-

Amorem siue diuinum, siue angelicum, siue spiritalem, siue ani-

Primo quidem factum cecinit Chaos, mox terram & Tartara,

Amor neque nos statim, inquit, nec vehementer ab initio, quem-

Plato in Phaedro scribit, quosdam tradidisse, amorem dici a mot-

§ D I V I S I O.

Platonici Philosophi, ex gemina illa vi humanarum animarum,

Amorem Heroa dici forte, quoniam sicut res operans, hoc est, a vi-

Plato triplicem ponit amorem, diuinum, serinum, & humanum.

Sententias Biblicas quare in titulis, Adulterium, Fornicatio, Sordatio.

§ SENTENTIAE PATRVM

Quid est amor, nisi quaedam vita duo aliqua copulans, vel copu-

Amari non nisi nota possunt. Idem. Amare alium non potest, qui seipsum non amat. Idem.

Non amatur, quod propter se non amatur. Cont. Manic. Amat, aliquando res bona non amore. De veri. cred.

Sordes animi sunt, amor quarumlibet rerum praeter animum & Deum,

PO

POLYANTICA